

Κίεβο, 3 Ιουλίου 2002

Ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης, συνοψίζοντας τα αποτελέσματα της διήμερης επίσημης επίσκεψής του στην Ουκρανία, παραχώρησε συνέντευξη Τύπου στους Έλληνες δημοσιογράφους που τον συνοδεύουν.

Ο Πρωθυπουργός στην εισαγωγική παρέμβασή του είπε τα εξής:

«Δύο ήταν τα κεντρικά θέματα των συνομιλιών μας στην Ουκρανία. Το ένα αφορά την Ευρωπαϊκή Ένωση και την εξέλιξη της σχέσης Ουκρανίας – Ε.Ε. και το άλλο αφορά τις οικονομικές σχέσεις μας με την Ουκρανία.

Όσον αφορά το πρώτο θέμα, θα ήθελα μετά τα όσα δήλωσα, να προσθέσω τα εξής:

Υπάρχει αυτή τη στιγμή τόσο στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, οι οποίες ανήκαν παλιά στη Σοβιετική Ένωση, όσο και στην Ε.Ε. μια ασάφεια για την πολιτική που θα πρέπει να ακολουθήσουν.

Η Ε.Ε. θέλει να έχει καλές σχέσεις με τη Ρωσία. Δεν θέλει ως εκ τούτου να αναλάβει πρωτοβουλίες ή να προωθήσει πρωτοβουλίες που θα τη φέρουν αντιμέτωπη με τη Ρωσία. Ταυτόχρονα θέλει να δει την εξέλιξη της διεύρυνσης, ώστε να αποτιμήσει εάν χρειάζεται ή αν πρέπει ή ποιες θα είναι οι δυσκολίες μιας συνέχισης της διεύρυνσης με τις χώρες οι οποίες ανήκαν παλιά στη Σοβιετική Ένωση.

Επιπροσθέτως, μετά την οικονομική ύφεση που γνώρισε η Γερμανία το 2001 και γενικά η Ευρώπη, υπάρχουν πολλοί δισταγμοί εάν θα πρέπει να συνεχιστεί αυτή η διαδικασία με οικονομικές επιπτώσεις. Όπως υπάρχουν και πολλοί δισταγμοί για το αν θα πρέπει να υπάρξουν και νέα μέλη, γιατί αυτό θα σημάνει έναν ακόμη δυσκολότερο χειρισμό του συνόλου των οργάνων της Ε.Ε..

Από την άλλη μεριά η Λευκορωσία, η Μολδαβία, η Ουκρανία βρίσκονται μπροστά στην απόφαση, πού θα στρέψουν κύρια την προσοχή τους. Προς τη Ρωσία ή προς την Ε.Ε.; Και είναι φανερό ότι πολλές φορές δεν έχουν πάρει μια σχετική απόφαση, διότι το παραγωγικό τους δυναμικό συνδέεται πολύ με το παραγωγικό δυναμικό της Ρωσίας. Για παράδειγμα η Ουκρανία αποτελεί, για να το πω απλοποιημένα, έναν ενδιάμεσο κρίκο ανάμεσα στην Ευρώπη και τη Ρωσία. Η ίδια δεν έχει μεγάλους παραγωγικούς πόρους, όπως πετρέλαιο, ορυκτά, φυσικό αέριο, αλλά είναι ένας σταθμός ανάμεσα στη Ρωσία και την Ε.Ε. Από εδώ περνούν τα σημαντικότερα δίκτυα.

Αυτή η κατάσταση έχει οδηγήσει στο να μην έχει προχωρήσει μια πολιτική που αποφασίστηκε παλιά στην Ε.Ε., η στρατηγική για την Ουκρανία σε ικανοποιητικό βαθμό. Δεν έγιναν οι προσπάθειες που είχαν τότε αποφασιστεί ή δεν διασυνδέθηκε και αυτή η χώρα στενότερα με την Ε.Ε.. Η χώρα, όμως, θέλει να διασυνδεθεί με την Ένωση, αλλά θέλει μην έχοντας από τη μια μεριά προχωρήσει τις εσωτερικές αλλαγές και την οικονομία της αγοράς και από την άλλη βέβαια λάβει και μια

σειρά από πολιτικές αποφάσεις που αφορούν αυτή τη σχέση με τη Ρωσία ή με την Ένωση.

Η Ουκρανία, λοιπόν, είναι μια χώρα χαρακτηριστική της μετασοβιετικής εποχής, η οποία αναζητά το δρόμο της στο νέο συσχετισμό που έχει προκύψει στην Ευρώπη. Αναζητά μια ισορροπία ανάμεσα στη Ρωσία, με την οποία ήταν πάντα συνδεδεμένη, γιατί αυτό είναι η ακρίβεια, και την Ε.Ε. που είναι ο κεντρικός παίκτης της Ευρώπης και μπορεί να τη βοηθήσει αποφασιστικά στα επόμενα βήματά της.

Το όλο θέμα έχει και μια ιδιαίτερη αξία, γιατί στην Ε.Ε. και τις Συνόδους Κορυφής παλαιότερα, αλλά και ειδικότερα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, είχαν υπάρξει και έχουν εξελιχθεί συζητήσεις σχετικά με τα ενεργειακά. Όπως γνωρίζουμε όλοι μας, τα μεγαλύτερα αποθέματα πετρελαίου και φυσικού αερίου βρίσκονται είτε στη Ρωσία, είτε στην πρώην Σοβιετική Ένωση και πάνω σε αυτά (τα αποθέματα) βασίζεται η Ευρώπη για την ανάπτυξή της τα επόμενα χρόνια. Αυτό, λοιπόν είναι το κεντρικό σημείο. Πώς διασυνδεόμαστε με την Κεντρική Ασία, τη Σιβηρία και όπου αλλού υπάρχουν αυτά τα αποθέματα και ποιο ρόλο θα διαδραματίσουν οι ενδιάμεσες χώρες σε αυτό.

Η Ελλάδα έχει τη σταθερή πολιτική ότι θα πρέπει να ενταχθούν στην Ε.Ε. όλες οι χώρες της Ευρώπης. Εμείς είμαστε μέλος της Κοινότητας εδώ και περισσότερο από 20 χρόνια, αλλά πρέπει να προσέχουμε το γεγονός ότι οι όποιες αναταραχές στην Ανατολική Ευρώπη, όπως το είδαμε άλλωστε με τα Βαλκάνια, έχουν επιπτώσεις και σε μας. Επίσης να μην ξεχνάμε ότι ενώ χρειάζεται να βελτιώσουμε κατά πολύ την ανταγωνιστικότητά μας, την ποιότητα των προϊόντων, από την άλλη μεριά πολύ πιο εύκολα οι αγορές της Ανατολικής Ευρώπης ανοίγονται σε μας. Είναι γεγονός, για παράδειγμα, ότι οι εξαγωγές μας στα Βαλκάνια έχουν αυξηθεί με ραγδαιότατους ρυθμούς και ότι περισσότερες ελληνικές επενδύσεις πραγματοποιούνται στην Ανατολική Ευρώπη, στον πρώην μπλοκ του υπαρκτού σοσιαλισμού και όχι στη Δυτική Ευρώπη. Μας συμφέρει, λοιπόν, θα έλεγα και υλικά –πέρα από μια γενικότερη τοποθέτηση σχετικά με την ασφάλειά μας- ο χώρος αυτός να είναι ένας χώρος με τον οποίο μπορούμε να συναλλαγούμε. Άλλωστε εκεί ήταν οι παραδοσιακές αγορές μας. Εμείς γι' αυτό έχουμε αποφασίσει να βοηθήσουμε αυτές τις χώρες. Θα συνδράμουμε και την Ουκρανία, αλλά η ρύθμιση όλου αυτού του θέματος –διεύρυνση, νέες χώρες προς διεύρυνση, σχέση Ανατολικής και Δυτικής Ευρώπης- είναι μια ρύθμιση που θα απαιτήσει ακόμη καιρό, διάλογο και θα εξαρτηθεί πολύ από τις εξελίξεις.

Προσωπικά θυμάμαι ότι πριν από λίγα χρόνια –πρέπει να είναι τρία χρόνια- όταν κάναμε συζητήσεις στο ΝΑΤΟ και την Ε.Ε. για τη Ρουμανία, υπήρχε ένας σαφής δισταγμός για το τι θα πει η Ρωσία. Μετά ατόνησε η σχέση ή η δύναμη της Ρωσίας, η Ρουμανία μπήκε σε αυτές τις διαδικασίες, χωρίς να υπολογίσει κανείς τη Ρωσία. Η Ρωσία τώρα διαδραματίζει πάλι έναν πολύ σημαντικό ρόλο και γι' αυτό στην επόμενη φάση για τις άλλες χώρες φαντάζομαι ότι θα πρέπει να λάβουμε υπόψη μας τις αντιδράσεις της. Εμείς πάντοτε είχαμε τη θέση ότι θα πρέπει όλα να γίνονται σε στενή συνεργασία με τη Ρωσία, προκειμένου να μην υπάρχουν τριβές.

Κλείνω, λοιπόν, το πρώτο θέμα των συζητήσεων, λέγοντας ότι εδώ είναι ένα παράδειγμα του πώς εξελίσσεται ο κόσμος, ποια νέα προβλήματα τίθενται και ότι

το μέλλον της Ευρώπης είναι υπό διαμόρφωση. Με το παράδειγμα της Ουκρανίας μπορούμε να δούμε τις πιθανότητες των εξελίξεων, αλλά και δυσκολίες και προβλήματα που θα προκύψουν.

Για το δεύτερο θέμα των συνομιλιών μας που αφορά τις οικονομικές σχέσεις, πρέπει να πω ότι οι ελληνικές επενδύσεις στην Ουκρανία δεν είναι υψηλές, εάν εξαιρέσει κανείς τις αγορές πλοίων που όμως δεν είναι επενδύσεις μόνιμης μορφής σε αυτή τη χώρα. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η οικονομία της αγοράς δεν είναι επαρκώς αναπτυγμένη. Δεν υπάρχει και καμία ελληνική Τράπεζα, η οποία να εγκατασταθεί εδώ και να εξυπηρετήσει τις επιχειρήσεις. Και από τις συζητήσεις που έχω κάνει οι ελληνικές Τράπεζες –δικαιώς θα έλεγα- είναι διστακτικές, γιατί το όλο καθεστώς, όπως το δέχθηκε και η ουκρανική ηγεσία, έχει αρκετές ασάφειες, δεν παρέχει την ασφάλεια που θέλουν να έχουν οι επιχειρήσεις.

Μια προϋπόθεση περαιτέρω ανάπτυξης είναι η Ουκρανία να εφαρμόσει ταχύτερα όλους τους κανονισμούς και τις ρυθμίσεις που ισχύουν στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες. Να υπάρχει σταθερότητα δικαίου και άρα και βεβαιότητα στις επενδύσεις, καθώς και βεβαιότητα υπολογισμού. Η οικονομία εδώ έχει μια αρκετά καλή εξέλιξη, αλλά και εκεί πρέπει να υπάρχει περισσότερη σταθερότητα. Η μορφή των επενδύσεων δείχνει ότι και εδώ, όπως και αλλού, υπάρχει μια ποικιλία δραστηριοτήτων με κλάδους όπου οι Έλληνες έχουν περισσότερη τεχνογνωσία ή έχουν περισσότερες πρώτες ύλες ή έχουν μια ισχυρή παραγωγή στη χώρα μας, όπως για παράδειγμα το μάρμαρο. Όμως, όπως είπα και πριν, χρειάζεται περαιτέρω σύσφιξη των σχέσεων και χρειάζεται να αυξήσουμε τις εξαγωγές μας.

Συζήτησα και με τους Ουκρανούς αυτό το θέμα και πιστεύω πως η επίσκεψη ήταν ένα καλό βήμα προς αυτή την κατεύθυνση, αλλά η ομαλοποίηση συνδέεται -και θέλω να το τονίσω αυτό- και με την ομαλοποίηση των ρυθμίσεων στην αγορά.

Οι πολιτικές σχέσεις μας είναι καλές. Ο κ. Κούτσμα είχε επισκεφθεί την Ελλάδα, ο κ. Στεφανόπουλος έχει επισκεφθεί την Ουκρανία. Είμαστε μαζί μέλη της Παρευξείνιας Συνεργασίας. Συνεργαζόμαστε για τα θέματα της Ε.Ε. Υπάρχουν επισκέψεις υπουργών και άλλων παραγόντων στην Ουκρανία. Οι Ουκρανοί έρχονται στην Ελλάδα. Σε αυτό το σημείο δεν νομίζω ότι θα πρέπει να δώσει κανείς μεγαλύτερη ώθηση. Εκείνο, όμως, που χρειάζεται περισσότερο είναι να διευρύνουμε τις μορφωτικές σχέσεις μας, λόγω του μεγάλου αριθμού των ελληνικής καταγωγής Ουκρανών. Όλοι αυτοί, βέβαια, δεν μιλάνε ελληνικά, αλλά έχουν ένα μεγάλο ενδιαφέρον για την Ελλάδα, τη ζωή στη χώρα μας, τα ελληνικά και πιστεύουμε ότι έχουμε χρέος απέναντι σε αυτούς τους ανθρώπους που είναι τόσο συνδεδεμένοι με τη χώρα μας.

Αυτά σε σχέση με το ταξίδι. Είμαι στη διάθεσή σας για ερωτήσεις.

Μ. ΜΙΧΑΗΛ (ALPHA): Κύριε Πρόεδρε, διαπιστώσαμε ότι θέλετε και επιδιώκετε να δώσετε ένα ευρωπαϊκό προφίλ στην πολιτική σας εν όψει της Ελληνικής Προεδρίας. Αυτό, όμως, δεν αντανakλάται στην ελληνική κοινή γνώμη, η οποία δεν δείχνει ικανοποιημένη. Εσείς αυτό πώς θα το αντιμετωπίσετε;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Τα θέματα αυτά, ενώ είναι ιδιαίτερα σημαντικά, δεν αφορούν τους πολίτες στην καθημερινότητά τους. Και οι πολίτες στην καθημερινότητά τους κοιτάζουν εκείνα τα προβλήματα που έχουν σχέση με τις βιοτικές συνθήκες, την τσέπη τους κ.λπ.

Αυτά τα θέματα έρχονται στην πρώτη γραμμή προτεραιότητας σε μια στιγμή, όπου λαμβάνονται κρίσιμες αποφάσεις. Για παράδειγμα, την εποχή που αποφασίζοταν, αν θα συμμετάσχουμε ή όχι στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση της Ευρώπης (ΟΝΕ).

Η πολιτική πρέπει να βλέπει μακροπρόθεσμα. Να ενδιαφέρεται, βέβαια, για τα άμεσα αιτήματα των πολιτών, αλλά και να ενδιαφέρεται για το τι θα γίνει στο επόμενο διάστημα.

Λοιπόν, εμείς πρέπει να συνεχίσουμε τη δουλειά μας σ' αυτή την κατεύθυνση, για να ισχυροποιήσουμε τη χώρα, να της δημιουργήσουμε ένα καλύτερο περιβάλλον.

Νομίζω ότι και οι πολίτες μέσα από το αποτέλεσμα, το οικονομικό και το κοινωνικό, το εκτιμούν.

Α. ΚΟΥΡΟΥΝΗ (ΓΑΛΛΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ): Κύριε Πρόεδρε, η Ελλάδα, στη διάρκεια της Ελληνικής Προεδρίας, σκέπτεται να διοργανώσει μια διάσκεψη που θα προωθήσει αυτές τις χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης; Διότι έχω την εντύπωση πως οι άλλες χώρες της Ε.Ε. δεν δείχνουν ιδιαίτερη προθυμία, ως προς την ένταξη αυτών των χωρών στην Ένωση.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Εμείς έχουμε αποφασίσει να διοργανώσουμε μια συνάντηση Ευρωπαϊκής Ένωσης και χωρών του Οργανισμού Συνεργασίας Ευξείνου Πόντιου (ΟΣΕΠ – οι χώρες του Καυκάσου, η Γεωργία, η Ουκρανία), ώστε να φέρουμε την Ευρωπαϊκή Ένωση πιο κοντά σ' αυτό το σχήμα του ΟΣΕΠ, στο οποίο συμμετέχουμε και εμείς.

Από την άλλη μεριά, στην Προεδρία διαχειρίζεται κανείς διάφορα θέματα. Σε μερικά δίνει προτεραιότητα, τα «σπρώχνει» πιο γρήγορα. Και εμείς θέλουμε να «σπρώξουμε» πιο γρήγορα ό,τι έχει σχέση με τη διεύρυνση.

Πρέπει να διευκρινίσω, όμως, πως αν μιλάμε για συμμετοχή αυτών των χωρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, μιλάμε για το 2007 και μετά. Άρα, η δική μας Προεδρία δεν είναι αποφασιστική σ' αυτό, αλλά πρέπει να συμβάλουμε.

Ι. ΧΑΣΑΠΟΠΟΥΛΟΣ (ΜΕΓΑ): Κύριε Πρόεδρε, επειδή είναι πολύ σημαντικές οι εξελίξεις στην Ελλάδα σε σχέση με το θέμα της τρομοκρατίας, θα ήθελα να σας ρωτήσω πώς σκέπτεται η κυβέρνηση να αντιμετωπίσει αυτό το θέμα και τι σκέπτεστε να κάνετε;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Η τρομοκρατία υπάρχει εδώ και καιρό στην Ελλάδα υπό τη μορφή αυτή της άναρχης και ευκαιριακής πράξης, η οποία κύριο λόγο έχει να δημιουργήσει εντυπώσεις με επίπτωση αθώα θύματα.

Αυτό είναι ένα θέμα, το οποίο χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή. Είναι ένα θέμα το οποίο δεν λύνεται με εκτεταμένες συζητήσεις, δημοσιοποιήσεις στοιχείων, τα οποία δεν είναι βέβαια.

Χρειάζεται σοβαρή προσέγγιση και συστηματική δουλειά.

Είχα αναφέρει και σε άλλη περίπτωση ότι έχουμε κάνει τα χρόνια που πέρασαν – μπορώ να πω- πολλή δουλειά. Δουλειά με σύστημα. Δουλειά που άλλοτε αποδίδει και άλλοτε δεν αποδίδει.

Οι εξελίξεις, τον τελευταίο καιρό, άνοιξαν νέες κατευθύνσεις στις έρευνες. Μας επιτρέπουν, όμως, να αξιοποιήσουμε και αυτή τη δουλειά που θα γίνει.

Εγώ, εκείνο το οποίο θέλω να παρακαλέσω, είναι να αντιμετωπίσουμε όλο αυτό το θέμα με σοβαρότητα, ώστε να μπορέσουμε επιτέλους να το λύσουμε. Και να το διαχειριστούμε με έναν τρόπο τέτοιο, ώστε να υπάρξει περισσότερη ασφάλεια στην ελληνική κοινωνία.

Σας ευχαριστώ.